

Azerbajdzsán

2018. JÚNIUS

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Hivatalos megnevezés	Azerbajdzsáni Köztársaság
Államforma	köztársaság
Főváros	Baku
Terület	86 600 km ²
Népesség	9 923 914 fő (2018)
Egy főre jutó GDP	4 661 USD (2018)
Hivatalos nyelv	azeri
Hivatalos pénznem (kód)	azeri manat (AZN)
Magyarország export rangsorában való helyezése	73. (209 országból)

AZERBAJDZSÁN

ORSZÁG-, ÉS SZUVERÉN KOCKÁZATI MINŐSÍTÉSEI

MINŐSÍTÉSEK

Exim

OECD

S&P

Moody's

Fitch

KOCKÁZATI BESOROLÁS

Országkockázati besorolás 5 (1-7)

Országkockázati besorolás 5 (0-7)

Szuverén minősítése „BB+” STABIL kilátás

Szuverén minősítése „Ba2” STABIL kilátás

Szuverén minősítése „BB+” STABIL kilátás

A RELÁCIÓ EXIM BESOROLÁSA

Azerbajdzsán országkockázati besorolása 5-ös kategória stabil kilátásokkal, mely alapján a reláció finanszírozható és biztosítható, kivéve Hegyi-Karabah területe.

ORSZÁGKOCKÁZATI ÖSSZEFOGLALÓ

POLITIKAI ÉS BIZTONSÁGPOLITIKAI KOCKÁZATOK

Az ország politikai kockázatai közepesek. Azerbajdzsán egy tekintélyelvű elnöki köztársaság, melyet 2003 óta Ilham Aliyev elnök irányít autokratikus eszközökkel mialatt az ellenzék érdemben nem tud akaratot nyilvánítani a pártok közötti ellentétek miatt. A legutóbbi, 2018. áprilisi elnökválasztásokon ismételten nyert Aliyev, amellyel újabb 7 évre biztosította be magát. A stabilitást növeli, hogy az elnök élvezzi a politikai és gazdasági elit támogatását **A biztonságpolitikai kockázatok szintje közepes,** miután 2016 áprilisában a Hegyi-Karabah területén újból kiéleződtek a konfliktusok, és az azeri hadsereg összecsapott a területet irányító örmény enklávé katonáival. Bár a felek rövid időn belül tűzszünetet kötöttek, a harcok kiújulásának esélye és egy esetleges totális háború kitörésének kockázata jelentősen megemelkedett. Az iszlám radikalizmus egyre erősödik az országban, melyet az állam erőszakkal igyekszik elfojtani, mely azonban tovább erősítheti a radikalizálódást. Az ország egy biztonsági együttműködés keretében Izraellel hagyományosan jó viszonyt ápol, mely azonban kiélezte az ország viszonyát a szintén szomszédos Iránnal.

GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS ÉS ÜZLETI KÖRNYEZET KOCKÁZATAI

Azerbajdzsán a Dél-Kaukázusi térség egyik leggyorsabban fejlődő gazdasága volt az elmúlt 10 évben, melyhez nagyban hozzájárult az ország hatalmas földgáz és olajvagyon, melyek az ország elsődleges exportcikkei is.

A gazdasági növekedés kockázatai jelentősek. A gazdaság komoly függőséget mutat az energiaszektor (export-)teljesítményével, mindenekelőtt az egyes energiahordozók világpiaci árának és keresletének alakulásával szemben, mivel az olaj-, és gázszállítások adják a kivitel 95%-át, a költségvetési bevételek 75%-át és közvetlenül a GDP 40%-át (közvetett formában további 35%-át). Ez a fajta függés megmutatkozott az elmúlt két évben tapasztalt olajárcsökkenés során, melynek következtében az azeri gazdaság 2016-ban 3,1%-os recesszióba süllyedt és előzetes becslések alapján 2017-ben is csak 0,1%-kal bővült. A kormányzat több reformintézkedésen dolgozik a gazdaság diverzifikálása és a versenyképesség növelése érdekében, és bár e folyamatok végrehajtása lassan halad, a nem olaj-jellegű szektorok 2018-ban már 4%-os növekedést érhetnek el, amely 1,5-2%-os növekedést jelez előre az összesített gazdasági teljesítményre.

A monetáris politika területén magas kockázatokat azonosítunk az országra nehezedő inflációs nyomás (2017: 12,8%), valamint a nemzeti fizetőeszköz (manat) elmúlt években tapasztalt jelentős leértékelődésének következtében. Az azeri manat a rögzített, így az ország erősen felülértékelő árfolyampolitikáját követően 2015-ben kétszer leértékelte a hazai valutát, amelyet követően 2016-tól 2017 elejéig viszonylag szabadon mozgott, Ezen felül az azeri jegybank eltörölte a korábbi árfolyamsávokat is. Ezt követően 2017 áprilisától 1,7 AZN/USD arányban rögzült az árfolyam, amely szint akár 2 évig is fennállhat a jelenlegi, az előző évekhez képest magas olajárak fennmaradását feltételezve, mely a 2012-14-es időszak árainak még mindig csak 60-70%-át éri el. Az országban erős a dollarizáció (70-80%), amely tovább csökkenti a monetáris politika mozgásterét.

A közpénzügyek kockázata közepes, a csökkenő olajbevételek lyukat ütöttek az ország államháztartásán, mely az elmúlt 2 évben deficitese volt (2015: -4,8%; 2016: -1,2%), és bár 2017-ben szufficitre fordult az egyenleg, az ország olajbevételek nélküli fiskális egyenlege tartósan 30% feletti deficitet mutat, amely továbbra is jelentős kockázati faktor. Az államadósság meredeken emelkedett 2015-ről 2016-ra (35%-ról 50% fölé), ugyanakkor ennek üteme mérséklődni látszik (2017: 54,7%; 2018e: 54,9%; 2019e: 56,4), melyet erősíthet az olajárak 2018-as emelkedése.

Az üzleti környezet kockázatai közepesek. Az ország jogrendszere a polgári jogon alapul, azonban erősen átpolitizált. A legfelsőbb bíróság jelenleg is az Elnöki Hivatal befolyása alá tartozik. A választott bíróságok peres ügyek esetén hajlamosak a hazai vállalatoknak kedvező döntéseket hozni. Az állami kisajátítás kockázata mérsékelt a nagyvállalatok körében, melyek hagyományosan jó kapcsolatot ápolnak a kormánnyal. Az elmúlt időszakban számos infrastrukturális (út és elektromos hálózat bővítése, fejlesztése) és infokommunikációs beruházás indult a kormány által kezdeményezett gazdasági diverzifikálás részeként. Az országba irányuló közvetlen külföldi tőkebefektetések 2016-ban a GDP 2,5%-át adták, és hagyományosan az energiaszektorba irányultak. Az országban a devizapiaci korlátozó intézkedések kockázatai továbbra is jelentősek. A korrupciós kockázatok az alacsonyabb szinteken ugyan mérséklődtek az elmúlt időszak kormányzati intézkedéseinek köszönhetően, azonban még mindig jelentősek a felsőbb körökben. Az ország jelenleg 20%-os társasági adóval és 18%-os ÁFA kulccsal rendelkezik.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSI POZÍCIÓK KOCKÁZATAI

A külgazdasági és külső finanszírozási pozíciók kockázata közepes. A központi bank devizatartalékai 2014-ről 2017-re közel a harmadára csökkentek az elmaradó exportbevételek és a manat árfolyamesésének megállítására tett jegybanki erőfeszítések következtében (2014: 15 Mrd USD; 2017. : 5,3 Mrd USD), ugyanakkor enyhén növekvő pályára állt. Az ország likviditási pozíciója megfelelő (importfedezettsége 4,3 hónap), mely az elvárt konszenzusos szint (3 hónap) felett van. A folyó fizetési mérlegpozíciója az elmúlt 2 év során szufficitbe fordult (2016: -3,6%, 2017: 3,5%;

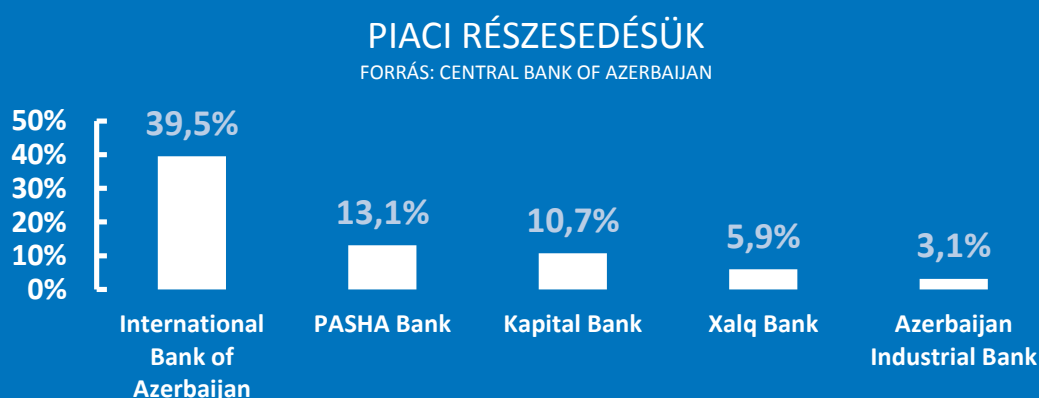
2018e: 5,6%), mely elsősorban az ország elsődleges exporttermékeinek (nyersanyagok) árnövekedésével magyarázható. A 2018-as évben az előzetes becslések szerint a pozitív trend tovább folytatódik, ugyanakkor az egyenleg továbbra is erőteljesen függ a nyersanyagok világpiacától.

Azerbajdzsán főbb exporttermékei az olaj és a gáz, gépek, élelmiszerek, gyapjú, míg gépeket és alkatrészeket, feldolgozott élelmiszert, vas és vegyipari termékeket importál. Főbb exportpartnerei: Olaszország, Németország, Franciaország, Izrael, Cseh Köztársaság. Import partnerei: Oroszország, Törökország, Egyesült Államok, Németország, Olaszország. Az ország hagyományosan jó bilaterális kapcsolatokat ápol az Egyesült Államokkal, Törökországgal és Oroszországgal is. Iránnal és Örményországgal viszont rendkívül feszült a kapcsolata.

A PÉNZÜGYI RENDSZER FELÉPÍTÉSE ÉS KOCKÁZATAI

A **Bankszektor kockázatai rendkívül magasak**, mivel az ország pénz- és tőkepiaca fejletlen és sérülékeny. A bankrendszer eszközállománya erősen koncentrált (a teljes eszközállomány 39,5%-át jelenleg Azerbajdzsán Nemzetközi Bankja birtokolja). A nemteljesítő hitelek aránya 13% körüli 2017 júniusában, ugyanakkor az országban a kedvező számviteli szabályok megtévesztően jó képet festenek erről az arányról, amely így nagyjából kétszerese lehet a hivatalosnak, amely mellett a növekvő hitelállomány is kockázatokat hordoz magában. Jelenleg 4 állami bank és mintegy 32 teljes körű jogosítvánnyal rendelkező üzleti pénzügyintézet működik az országban.

AZ ORSZÁG 5 LEGNAGYOBB KERESKEDELMI BANKJA (ESZKÖZÁLLOMÁNY ALAPJÁN)

EXIMMEL FENNÁLLÓ KAPCSOLAT:

Eximmal kapcsolatban álló további bankok listája: AtaBank OJSC.

FŐBB MAKROGAZDASÁGI MUTATÓK

FŐBB MAKROGAZDASÁGI MUTATÓK	2015	2016	2017	2018E	2019E
Reál GDP növekedés (%)	1,0	-3,1	0,1	1,8	2,7
Éves átlagos infláció (%)	9,8	12,4	12,8	2,8	4,3
Államháztartás egyenlege (GDP %)	-4,8	-1,2	0,9	2,4	2,1
Bruttó államadósság (GDP %)	35,0	50,7	54,7	54,9	56,4
Folyó fizetési mérleg (GDP %)	-0,4	-3,6	3,5	5,6	7,0
Nettó FDI (GDP %)	1,6	5,1	3,6	2,3	1,5
Importfedezeti mutató (hónap)	3,6	3,0	3,7	4,3	4,4

Forrás: IMF, E: előrejelzés

SWOT ANALÍZIS

ERŐSSÉGEK/LEHETŐSÉGEK

- Stabil belpolitikai környezet, mely kedvez a beruházásoknak;
- Stabil üzleti környezet és folyamatosan bővülő infrastruktúra;
- Szénhidrogén tartalékok magas szintje;
- Új kormányzati beruházások stimulálhatják a gazdasági növekedést.

GYENGESÉGEK/VESZÉLYEK

- A Hegyi-Karabah-i konfliktus eszkalálódása;
- Gazdasági diverzifikáció hiánya miatt az ország rendkívül kitett a világpiaci folyamatoknak;
- Azeri manat fokozott sérülékenysége mellett a devizatartalékok alacsony szintje;
- Törékeny bankrendszer, alacsony hitelminőséggel és magas koncentrációs kockázatokkal.

ORSZÁGKOCKÁZATI FAKTOROK GRAFIKUS ÉRTÉKELÉSE AZERBAJDZSÁN VISZONYLATÁBAN

POLITIKA ÉS BIZTONSÁGPOLITIKA
 ÜZLETI KÖRNYEZET
 GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS ÉS STRUKTÚRA
 KÖZPÉNZÜGYEK
 KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSI POZÍCIÓK
 MONETÁRIS- ÉS ÁRFOLYAMPOLITIKA
 BANKSZÉKTOR
 FIZETÉSI TAPASZTALATOK

A MAGYAR-AZERI ÁRUFORGALOM ALAKULÁSA 2013-2018 KÖZÖTT

MILLIÓ USD	2013	2014	2015	2016	2017	2018E
Export	67,2	72,2	65,2	43,1	46,5	60,2
Import	0,1	0,3	0,1	16,1	1,3	2,3
Összes forgalom	67,2	72,4	65,3	59,2	47,7	62,5

Forrás: KSH; E: részleges adatok alapján készült saját előrejelzés